

StudentBounty.com

ID-DIRETTORAT GHAL KWALITÀ U STANDARDS FL-EDUKAZZ
Id-Dipartiment tal-Kurrikulu u t-Tagħlim Elettroniku
It-Taqsima tal-Assessjar Edukattiv

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Primarji 2013

Il-Hames Sena

IL-MALTI (Il-Fehim mis-Smigh)

Il-Hin: 30 minuta

Il-Karta tal-Għalliema

Gwida għat-Tmexxija tal-Eżami tal-Fehim mis-Smigh

Ir-Rizorsi:

1. It-test li jinqara.
2. Il-karta tal-mistoqsijiet.
3. Riga u lapes.

L-Istruzzjonijiet:

Jitqassmu l-karti bil-mistoqsijiet u t-tfal jintalbu jiktbu isimhom, kunjomhom u l-isem tal-klassi. L-għalliema jghidu lill-istudenti li:

1	<ul style="list-style-type: none">▪ Se tinqralhom l-istorja kollha <i>Il-Volpi u l-Gheneb</i>.▪ Għandhom jisimghu b'attenzjoni waqt dan l-ewwel qari.	5 minuti
2	<ul style="list-style-type: none">▪ Se jaqrawlhom ukoll għal darba l-eżerċizzji kollha.	5 minuti
3	<ul style="list-style-type: none">▪ Se terga' tinqara għat-tieni darba s-silta kollha waqt li l-istudenti jistghu jaħdmu l-eżerċizzji.▪ Se jergghu jinqrawlhom għat-tieni darba l-eżerċizzji kollha.	5 minuti
4	<ul style="list-style-type: none">▪ Għandhom ikomplu jaħdmu l-eżerċizzji kollha skont kif mitlub.▪ Jimmarkaw twegiba waħda biss għal kull mistoqsija.	8 minuti
5	<ul style="list-style-type: none">▪ Ser tinqralhom is-silta biss għat-tielet darba.▪ Jistghu jaħdmu l-mistoqsijiet li hallew barra waqt dan it-tielet qari.	4 minuti
6	<ul style="list-style-type: none">▪ Jiċċekkjaw it-twegibiet, ikomplu dawk li m'ghamlux u jkunu ċerti li mmarkaw waħda bhala twegiba.	3 minuti

L-Ewwel Parti**Il-Volpi u l-Gheneb**

Darba waħda, hafna żmien ilu, f'rahal ċkejken fi Franza, kien hemm volpi li kien iħobb fl-ghelieqi. Jum wieħed sab ruħu hdejn dar li kienet imdawra b'ħajt għoli. Sid id-dar kien hawwenk dwieli u tant saqqiehom li tant kibru li baqgħu telgħin jixxabtu mal-ħajt ta' madwar id-dar kollha. Tant kienu kibru, li dendlu l-ghenieqed tal-gheneb saħansitra għal fuq in-naħa ta' barra tal-ħajt. Ġie l-aħħar t'Awwissu u l-gheneb kien sar sewwa u wasal biex jinqata'. Kien hemm ghenieqed kbar imdendlin li bdew jarmu fwieħa li taqsamlek qalbek. Il-volpi kien ilu jumejn bil-ġuħ u kif qorob lejn id-dar u xamm ir-riħa, waqaf jitpaxxa b'dak l-gheneb misjur. Tant ħajru li beda jixxennaq għalih u malajr qatagħha li jara kif jagħmel u jitla' jiekol kemm jiflaħ minnu.

It-Tieni Parti

Imma l-gheneb kien qiegħed wisq fl-gholi għall-volpi. Imma huwa ma qatax qalbu u mill-ewwel beda jagħti s-salt u jipprova jaqbez għal fuq il-ħajt. Imma kien kollu għalxejn. Imbagħad il-volpi beda jipprova jixxabat u jiġġebbed biex jilħaq xi għanqud fil-baxx. Waqaf fuq saqajh ta' wara u beda jaqbez waħda f'waħda fl-arja. Saħansitra pprova jiggranfa max-xquq li kien hemm fil-ħajt billi jdaħħal difrejh f'kull toqba li beda jilmaħ. Imma kollu ta' xejn għax l-ghenieqed kienu fil-gholi wisq għalih!

Wara li kien ilu jithabat xi saġhtejn, il-volpi qata' qalbu u b'supervja kbira qabad miexi lura minn fejn kien ġie. Beda jhoss uġiħ kbir fl-istonku tiegħu għax aktar għafsu l-ġuħ b'dak il-qbiż kollu fil-vojt. Izda minflok ammetta li falla għax ma rnexxilux iduq u jiekol minn dak l-gheneb bnin u misjur, il-volpi hares biċ-ċiera lejn l-gheneb u qal, "Jien dak l-gheneb lanqas biss inxommu ma rrid. Dak għeneb ħażin u għadu ma sarx. Min jaf kemm hu qares!" u kompla jgerger waħdu fi triqtu jfittex xi haġa oħra x'jiekol.

Addattament ta' *Il-Volpi u l-Għanqbud Gheneb* minn 'Il-Ħrejjef ta' Esopu' ta' Saviour Sammut.

Il-Volpi u l-Gheneb

A. L-Ewwel Parti. Immarka ✓ fil-kaxxa t-tajba

(7 ma

1.	Ir-raħal imsemmi fil-hrafa kien	Malta.
		Franza.
		Spanja
		Għawdex.
2.	<i>dwieli</i> huma sigar	tad-dulliegh.
		tal-gheneb.
		tal-hawh.
		tal-mandolin.
3.	Il-hrafa ġrat	fis-sajf.
		fir-rebbiegha.
		fil-harifa.
		fix-xitwa.
4.	Il-volpi ntebah bl-ghenieqed għax	raham ileqqu fix-xemx.
		qallu bihom sid id-dar.
		ra n-nemus idur magħhom.
		xammhom ifuħu.
5.	Xhin ra l-gheneb, il-volpi ddecieda li	jmur ibighu.
		jiehu ftit għall-familja tieghu.
		jara kif jagħmel u jiekol hafna minnu.
		joqghod 'il bogħod minnu.
6. *	“fwieha li taqsamlek qalbek” tfisser:	tfuħ hafna u tiswa hafna flus.
		tfuħ hafna u tqabbdek il-ġuħ.
		iġġieghlek tagħtas.
		iġġieghlek tibki.

B. It-Tieni Parti. Immarka ✓ fil-kaxxa t-tajba

7	L-gheneb kien fl-gholi wisqu biex jilhqu l-volpi	gab sellum.
		qabeż u tela' fuq ponot subghajh.
		iddendel mas-sigra.
		tela' fuq il-hajt.
8	Biex jipprova jilhaq l-gheneb, il-volpi dam jithabat	gurnata.
		jumejn.
		xi saghtejn.
		xi siegha.
9.	Il-volpi ma baqax jithabat għall-gheneb ghax	qata' l-aptit tal-ikel.
		qata' idu mal-hajt.
		qata' qalbu li jilhqu.
		qatta' hwejgu.
10.	Meta l-volpi ra li ma jistax jilhaq l-gheneb	talab lill-bidwi jagħtih ftit.
		qal li l-gheneb kien ħazin u qares.
		mar igib sellum.
		mar jixtrih mill-ħanut.
11. *	"jagħti s-salt" tfisser	jagħmel ħiltu kollha.
		jimxi lura.
		jgħin lill-bidwi.
		jagħti l-gheneb.
12. *	"ħares biċ-ċiera" tfisser	ħares minn go tromba.
		libes nuċċali ċar.
		għalaq għajnejh.
		ħares bl-ikrah.

Ċ. It-Tielet Parti.

Fuq l-istorja kollha. Immarka ✓ fil-kaxxa skont jekk hux VERU jew FALZ.

(5 marki)

		VERU	FALZ
13.	Din l-istorja seħhet f'Malta.		
14.	Il-volpi kien iħobb jiġgerra fil-kampanja.		
15.	L-gheneb kien fi ġnien imdawwar b'ħajt għoli.		
16.	Il-volpi laħaq l-gheneb u kielu bil-qalb.		
17.	Il-volpi mar jgħid ma' kulhadd kemm kien tajjeb l-gheneb.		

Tmiem il-Karta

ID-DIRETTORAT GHAL KWALITÀ U STANDARDS FL- EDUKAZZ**Id-Dipartiment tal-Kurrikulu u t-Tagħlim Elettroniku
It-Taqsima tal-Assessjar Edukattiv****L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Primarji 2013****Il-Hames Sena****Il-Malti (Il-Fehim mis-Smigh)****Il-Hin: 30 minuta****Il-Karta tal-Istudenti****L-isem u l-kunjom:** _____**Il-klasi:** _____

	Is-Smigh
Il-marka tat-taqsima	20 marka
Il-marka tal-istudent/a	

Taqlibx din il-pagna qabel ma jghidulek l-ghalliema.**In-numri mmarkati bi stilla * fihom 2 marki.**

Il-Volpi u l-Gheneb

A. L-Ewwel Parti. Immarka ✓ fil-kaxxa t-tajba

(7 m)

1.	Ir-rahal imsemmi fil-ħrafa kien	Malta.
		Franza.
		Spanja
		Għawdex.
2.	<i>dwieli</i> huma sigar	tad-dulliegh.
		tal-gheneb.
		tal-hawh.
		tal-mandolin.
3.	Il-ħrafa grat	fis-sajf.
		fir-rebbiegha.
		fil-ħarifa.
		fix-xitwa.
4.	Il-volpi ntebah bl-għenieqed ghax	raham ileqqu fix-xemx.
		qallu bihom sid id-dar.
		ra n-nemus idur magħhom.
		xammhom ifuħu.
5.	Xhin ra l-gheneb, il-volpi ddecieda li	jmur ibiġħu.
		jiehu ftit għall-familja tiegħu.
		jara kif jagħmel u jiekol ħafna minnu.
		joqghod 'il bogħod minnu.
6.	* “fwieha li taqsamlek qalbek” tfisser:	tfuħ ħafna u tiswa ħafna flus.
		tfuħ ħafna u tqabbdek il-ġuħ.
		iġġieghlek tagħtas.
		iġġieghlek tibki.

B. It-Tieni Parti. Immarka ✓ fil-kaxxa t-tajba

7.	L-gheneb kien fl-gholi wisq u biex jilhq u l-volpi		ġab sellum.
			qabeż u tela' fuq ponot subġajh.
			iddendel mas-siġra.
			tela' fuq il-ħajt.
8.	Biex jipprova jilħaq l-gheneb, il-volpi dam jithabat		ġurnata.
			jumejn.
			xi sagħtejn.
			xi siegħa.
9.	Il-volpi ma baqax jithabat għall-gheneb ghax		qata' l-aptit tal-ikel.
			qata' idu mal-ħajt.
			qata' qalbu li jilhq.
			qatta' hwejġu.
10.	Meta l-volpi ra li ma jistax jilħaq l-gheneb		talab lill-bidwi jagħtih ftit.
			qal li l-gheneb kien ħazin u qares.
			mar iġib sellum.
			mar jixtrih mill-ħanut.
11. *	"jagħti s-salt" tfisser		jagħmel hiltu kollha.
			jimxi lura.
			jgħin lill-bidwi.
			jagħti l-gheneb.
12. *	"ħares biċ-ċiera" tfisser		ħares minn ġo tromba.
			libes nuċċali ċar.
			għalaq għajnejh.
			ħares bl-ikrah.

Ċ. It-Tielet Parti. Fuq l-istorja kollha.

Immarka ✓ fil-kaxxa skont jekk hux VERU jew FALZ.

(5 marki)

		VERU	FALZ
13.	Din l-istorja sehhet f'Malta.		
14.	Il-volpi kien iħobb jiggerra fil-kampanja.		
15.	L-gheneb kien fi ġnien imdawwar b'ħajt ġholi.		
16.	Il-volpi laħaq l-gheneb u kielu bil-qalb.		
17.	Il-volpi mar jghid ma' kulhadd kemm kien tajjed l-gheneb.		

Tmiem il-Karta

ID-DIRETTORAT GHAL KWALITÀ U STANDARDS FL-EDUKAZZJON
Id-Dipartiment tal-Kurrikulu u t-Tagħlim Elettroniku
It-Taqsima tal-Assessjar Edukattiv

L-Ezamijiet Annwali għall-Iskejjel Primarji 2013

Il-Ħames Sena

Il-Malti (Il-Qari u l-Kitba)

Il-Ħin: Siegħa u kwart

L-isem u l-kunjom: _____

Il-klassi: _____

Il-Marki

	Il-Qari u l-Kitba
Il-marki għat-taqsima	60 marka
Il-marki tal-istudent/a	

Għall-istudent/a:

Aqra sew dan li ġej:

- Ikteb ismek u kunjomok, u l-isem tal-klassi.
- Qabel tikteb it-twegiba, ifhem sewwa l-mistoqsija.
- Jekk ma tkunx taf tagħti xi twegiba, ħalliha vojta u kompli l-oħrajn. Imbagħad erga' ppruvaha fl-aħħar.
- Jekk tiegħu żball, ingassah pulit u erga' ikteb.
- Meta tlesti, irrevedi l-karta kollha mill-bidu biex tirrangja xi żbalji li jista' jkollok u timla dak li ħallejt barra.

Aqra sew din l-istorja.

Massimo u d-Deżert

Meta Massimo għamel il-praċett **ommu** għamlitlu festin u stiednet liz-zijiet, lill-kuġini lin-nanniet. Kienet ġurnata importanti għalih. Hu jgħid li ma jinsieha qatt. **(par.1)**

Fil-praċett qala' bosta rigali, fosthom ktieb kbir, b'qoxra iebša safra. **Fuqha** kien hemm raġel Gharbi b'turbant ma' rasu, miexi fid-deżert, b'serbut iġmla warajh. Massimo **tilef rasu** fuq dan il-ktieb. Kien iqatta' hin twil ihares lejn il-qoxra tiegħu b'dik l-istampa tar-raġel, imgeżwer f'ħafna hwejjeg. Massimo kien jgħid lil kulhadd li dak ir-raġel tal-istampa kien hu la jikber! **(par.2)**

Kulhadd kien jitbissem u jiggustah. Kull filgħaxija l-familja tiegħu kienet tingabar mal-mejda għall-ikel. Kien jibda **jirrakkontalhom** kif kellu fi ħsiebu jaqsam id-deżert. Minflok bil-ġemel, bil-mixi. Hadd ma kien jiehdu bis-serjetà għax mhux lakemm tgħid taqsam id-deżert. Anke bil-ġemel diffiċli, aħseb u ara bil-mixi! **(par. 3)**

Fid-dinja hawn ħafna deżerti. Ahna l-Maltin imdorrijin nisimgħu fuq id-Deżert tas-Sahara li qiegħed fl-Afrika ta' Fuq. Imma hawn deżerti oħra fl-Amerka, fl-Asja u fl-Arabja Sawdija, fost l-oħrajn. Nafu li d-deżert hu magħmul minn ħafna u ħafna ramel u shana kbira. Meta kien jitkellem fuq id-deżerti, Massimo kien juri li kien għadu ma fehemx kif tassew ikunu **dawn**. **(par.4)**

Massimo twieled l-Italja fejn m'hemmx deżerti. Huwa jgħix f'villagġ żgħir qrib l-Alpi. L-Alpi huma muntanji miksija bis-silġ. Fejn trabba Massimo jagħmel ħafna ksieħ. Anke fis-sajf it-temperatura tkun baxxa. Min jitrabba fil-kesħa, diffiċli jifhem is-shana kbira li tagħmel fid-deżert. Meta kiber Massimo sar iħobb ħafna l-isport, l-aktar il-ġiri fuq is-silġ tal-Alpi. Kien iħobb ukoll jixxabat mal-blat għoli u jgħum fl-għadajjar keshin. **(par.5)**

Dan kollu għenu jizviluppa l-ġisem tiegħu għal dak li kellu jagħmel. Il-holma tiegħu kienet għadha ma spiccatx. Massimo kien għadu johlom ix-xewqa li kellu meta kien

ghadu tifel tal-praċett. Ried jaqsam id-deżert bil-mixi u biex jagħmel dan...
bniedem b'saħħtu. (*par.6*)

Wara ħafna snin ta' taħriġ, Massimo rnexxielu jagħmel xi ħaġa li hadd ma kien għad li jagħmelha fid-dinja. Qasam id-deżert tal-Qatar bil-mixi u għamel dan f'jumejn biss! Mexxa 200 kilometru! Meta ra li rnexxielu, tant kien kuntent, li twebbel b'holma ikbar. Skopra li hemm deżert fl-Arabja Sawdija li l-ebda bniedem ma kien għadda minnu, lanqas bil-gemel. Hu ried ikun l-ewwel bniedem li jaqsam din l-art. Tgħid jirnexxilu? (*par.7*)

TAQSIMA A**IL-QARI****(30 MARKA)****1. Immarka t-twegiba t-tajba billi tagħmel ✓ fil-kaxxa.**a) Massimo qala' ktieb sabiħ (*par.2*) f'għeluq sninu. fil-grizma. fil-praċett.

(marka)

b) Temperatura baxxa tfisser li jkun hemm (*par.5*) ħafna bard. ħafna shana. ħafna deni.

(marka)

2. Hożz linja taht it-twegiba t-tajba.a) Il-frazi: **tilef rasu fuq dan il-ktieb** (*par.2*) tfisser

(ma fehemx il-ktieb, m'ghogbux il-ktieb, il-ktieb għogbu ħafna.)

b) Massimo kien jgħid li la jikber ried (*par.2*)

(isir Għarbi, jaqsam id-deżert, jixtri gemel.)

c) F'art twelidu Massimo kien jgħix (*par.5*)

(qrib id-deżert, qrib il-muntanji, fl-Afrika ta' Fuq.)

(3 marki)

3. Għal min qed jirreferi l-kliem immarkat b'linja tahtu?

Eżempju: Fil-kelma **ommu** (*par.1*) – **u** qed tirreferi għal Massimo.

- a) Fil-kelma **fuqha** (*par.2*) – **ha** qed tirreferi għall- _____.
- b) Fil-kelma **jirakkuntalhom** (*par.3*)- **hom** qed tirreferi għall- _____.
- ċ) Il-kelma **dawn** (*par.4*) qed tirreferi għad- _____.

4. Erga' aqra paragrafu 7 u wara imla l-vojt billi ssib il-kelma t-tajba minn din il-kaxxa. Fil-kaxxa hemm kelma żejda. L-ewwel wahda lesta.

Qatar - jaqsam - l-ewwel - xewqa - mitejn - id-deżert - **tahriġ**

Meta kiber Massimo beda jagħmel hafna **tahriġ**. Dan għenu biex _____ id-deżert tal- _____ bil-mixi f'jumejn! Id-distanza li għamel kienet ta' _____ kilometru. Fil-fatt, Massimo sar _____ bniedem li għamel din il-ħaġa. Issa kellu _____ oħra, dik li jaqsam deżert akbar fl-Arabja Sawdija.

(5 marki)

5. Wieġeb fi kliemek dawn il-mistoqsijiet:

- a) F'liema pajjiż trabba Massimo?

_____ (marka)

- b) Semmi **post wiehed** fejn hemm deżert fid-dinja.

_____ (marka)

ċ) Semmi **żewġ affarijiet** li kien fiha l-qoxra tal-ktieb li Massimo qala' fil-pr

(2 marki)

d) Semmi sport wiehed li kien iħobb jagħmel Massimo meta kiber.

(marka)

e) Tahseb li Massimo rnexxielu jaqsam id-deżert tal-Arabja Sawdija? Ghaliex?

(2 marki)

6. Imla l-vojt billi tikteb il-verb fil-passat/perfett skont l-għerq li għandek fil-parentesi. L-ewwel wahda lesta. (5 marki)

1. Anna fethet (**f-t-h**) il-bieb.

2. Albert _____ (**ġ-b-r**) il-ballun mill-art u _____
(**h-r-ġ**) jilgħab ma' sieħbu Sandro.

3. Xhin raw il-buffu, it-tfal tgħidx kemm _____ (**ċ-p-ċ-p**).

4. Il-karozza tal-linja _____ (**t-l-q**) issa.

5. L-aħbarijiet _____ (**x-n-d-r**) r-rebbieħ tal-lotterija.

7. Din hija lista tax-xiri. Aghti l-plural tal-kliem fil-parentesi. L-ewwel wahda lesta.

(2 marki)

- 3 (ħobża) ħobżiet kbar.
- 6 (bott) _____ zalza.
- 5 (flixkun) _____ luminata.

2. Il-kitba ta' invit / stedina. (10 marki)

Fis-sajf li ġej tixtieq torganizza barbikju fil-ġnien tad-dar ta' (10 marki).
Tixtieq tistieden lil xi ħbieb biex jigu għandek għall-barbikju.
Iktbilhom **invit/stedina** biex tagħtihom id-dettalji ta' meta, fejn,
x'hin ser tiltaqgħu u x'jistgħu jgħibu magħhom.

3. Il-Komponent (20 marka)

Uża l-immaginazzjoni tiegħek u b'Malti sabih iktab komponent ta' madwar 120 kelma fuq wiehed minn dawn. Iktab liema titlu se tagħzel.

A. L-aktar darba li sħajt!

Meta kien? Kemm kellek żmien? Fejn kont? Ma' min kont? X'gara li gieghlek tistħi? Kif spiċċat l-istorja?

B. Hija qatt ma ried li d-dar ingibu kelb.

Min xtaq li ggibu kelb? Għaliex kelb? Kellkom xi annimali oħra fid-dar? Għaliex huk qatt ma ried li ggibu kelb? Forsi kien għalu xi haġa?

Ċ. X'nixtieq nagħmel la nikber!

X'inhuma l-affarijiet li tixtieq tagħmel issa u ma tistax għax għadek żgħir/a? Kif timmagina li se tkun int la tikber? X'inhil l-aktar haġa li tixtieq tagħmel la tikber? Għaliex tixtieq tagħmilha?

D. Hares sewwa lejn din l-istampa. Ikteb storja sabiha dwarha.

Min huma dawn l-animali? Fejn jinsabu? X'jisimhom? X'taħseb li ġara? Min huma n-nies li jidhru fl-istampa?

Spazju biex tagħmel il-pjan tal-komponent (bla marki)

